

Opnieuw een verhoogd aantal vaststellingen in Coronajaar 2020

Jaarlijks publiceert NADO Vlaanderen haar dopingcontrolestatistieken.

Hadden we in 2019 een historisch laag aantal positieve vaststellingen, dan is er in 2020 opnieuw een stijging waar te nemen.

Om een beter beeld te geven van de verhouding tussen positieve dopingcontroles en effectieve vaststellingen van een dopingpraktijk, wordt samen met de statistieken voor 2020 meegegeven in hoeveel gevallen er ook daadwerkelijk een dopingpraktijk is weerhouden.

Dopingcontroles NADO Vlaanderen 2020

De tabel geeft het aantal individuele controles weer, uitgevoerd door middel van een monsterneming door NADO Vlaanderen.

In 2020 werden er 652 dopingcontroles binnen wedstrijdverband uitgevoerd. Tegenover de 1103 wedstrijdcontroles in 2019 is dit een significant lager aantal controles, wat uiteraard volledig te wijten is aan het impact van de Corona-crisis op de totale wedstrijdkalender.

Met 630 controles buiten wedstrijdverband heeft NADO Vlaanderen in 2020, ondanks de Covid-beperkingen, nauwelijks minder controles uitgevoerd dan de 710 in 2019.

Het verminderde aantal is echter niet te wijten aan beperkingen door de Covid-maatregelen, maar aan het kleiner aantal eliteatleten in de testpoule van NADO Vlaanderen. Door het feit dat heel wat grote kampioenschappen wereldwijd werden geannuleerd, verkleinde de groep elitesporters en dienden er in totaal dus minder sporters te worden gecontroleerd buiten wedstrijdverband. Hiermee voldeed NADO Vlaanderen, in tegenstelling tot heel wat andere NADO's (wereldwijd was er een vermindering van 40% van het aantal controles), volledig aan de opgelegde quota van het WADA en blijkt hiermee een van de betere leerlingen van de klas.

Met 34 gecontroleerde sportbeoefenaars in fitnesscentra ligt het aantal controles hier lager dan de 80 gecontroleerde sportbeoefenaars in 2019 en de 83 in 2018. Dit fenomeen is volledig op het conto van Covid-19 te plaatsen en de daarmee gepaard gaande sluiting van de fitnesscentra.

Analytische vaststellingen van dopingpraktijken

Algemeen

In 2020 werden op een totaal van 1316 controles, 23 afwijkende vaststellingen gedaan zijnde 1,7% van het totale aantal controles. Dit betekent dat opnieuw hetzelfde percentage afwijkende analyseresultaten vastgesteld is als 2 jaar geleden, terwijl in 2019 nog een daling werd vastgesteld. Die stijging is vooral te wijten aan een verdubbeling van het aantal dopingovertredingen in wedstrijdverband ten opzichte van vorig jaar.

In de tabel zijn naast de afwijkende analyseresultaten ook de atypische analyseresultaten genoteerd. Een atypisch analyseresultaat is een resultaat dat verder onderzoek, bijvoorbeeld op basis van het biologisch paspoort van de sporter, of bijkomende analyse noodzaakt om te kunnen vaststellen of er sprake is van een afwijkend analyseresultaat, en dus een mogelijke dopingpraktijk. Enkel als een atypisch resultaat na onderzoek ook als een afwijkend resultaat wordt gekwalificeerd, komt het in de percentages van positieve vaststellingen.

Controles binnen wedstrijdverband

Ondanks het minder aantal wedstrijden en het kleinere aantal controles verdubbelde de positiviteitsratio van afwijkende analyseresultaten (van 1,1% naar 2,15%) en opnieuw waren de uithoudingssporten (Atletiek, Triatlon en Wielrennen), de krachtsporten (Powerliften en Bodybuilding) en de gevechtssporten (Kickboksen en Muaythai) de sporten waar de meeste afwijkende analyseresultaten werden genoteerd, wat een weerspiegeling is van de mondiale rangschikking van dopinggevoelige sporttakken.

Dat voetbal, als de meest gecontroleerde wedstrijdssport na wielrennen, geen enkele dopingovertreding telt, is ook een bevestiging van wat reeds eerder gekend was.

Controles buiten wedstrijdverband

Het aantal afwijkende analyseresultaten dat is vastgesteld buiten wedstrijdverband is te reduceren tot één geval, en betrof geen elitesporter maar een gerichte controle bij een breedtesporter. Met een percentage van slechts 0,16 % zou dit het vermoeden doen rijzen dat buiten wedstrijdverband controleren weinig effectief is. Niets is echter minder waar want net die controles buiten wedstrijdverband zijn de absolute garantie op een zuivere topsport en houdt de sporters aan de juiste zijde van de dopinglijn in hun voorbereiding op grote wedstrijden.

Controles in de fitnesscentra

Met een positiviteitspercentage van 23,5% bevestigt dit de eerdere statistieken van het gebruik van dopingproducten bij een bepaalde categorie van fitness bezoekers.

Dat hoge percentage aan positieve vaststellingen is echter te nuanceren:

- Vlaanderen is één van de weinige regio's ter wereld waar dopingcontroles in fitnesscentra worden uitgevoerd. NADO Vlaanderen doet dit omdat het op dit ogenblik de enige wijze is waarop het fenomeen van steroïdengebruik in de recreatieve breedtesport beteugeld kan worden;
- Het gaat daarbij om doelgerichte controles, waarbij controles worden uitgevoerd op basis van concrete informatie na gericht onderzoek waarbij de controles vooral gericht zijn op recreatieve bodybuilders met een hoog risicoprofiel;
- Het aantal gecontroleerde sporters is zeer laag in verhouding tot de algemene populatie die aan sport doet in een fitnessclub en is mede omwille van het gerichte karakter van de controles slechts beperkt representatief om een inschatting te kunnen maken van de omvang van het gebruik van dopingmiddelen in de fitnessclubs.

Vastgestelde dopingpraktijken

Op basis van een analyseresultaat

In totaal zijn 17 dopingpraktijken voor vervolging aanhangig gemaakt in 2020 op basis van afwijkende analyseresultaten die NADO Vlaanderen heeft vastgesteld.

Het verschil tussen het aantal afwijkende bevindingen (23) en het uiteindelijke aantal dopingovertredingen (17) kan verklaard worden door het volgende:

- In een aantal gevallen is het afwijkend analyseresultaat gedekt door een TTN (Toestemming voor Therapeutische Noodzaak). Hierdoor hebben deze sporters de uitzonderlijke toelating om een bepaald verboden middel voor gezondheidsredenen en is er dus geen dopingovertreding.
In 4 van de 23 gevallen is geen overtreding weerhouden na het positief resultaat, door de aanwezigheid van een geldige of retroactief verkregen TTN (3x in atletiek, 1x in powerliften).
- Bij sommige stoffen, zoals corticosteroiden, is enkel een bepaalde toedieningswijze verboden en is er dus geen dopingpraktijk als de stof bijvoorbeeld door een neusspray is ingenomen, wat toegelaten is.
In 2 van de 23 gevallen is geen overtreding weerhouden omdat kon aangetoond worden dat de toedieningswijze toegelaten was (1x wielrennen, 1x triatlon).

Dopingpraktijken vastgesteld door andere ADO of buiten analyse

Naast de analytische dopingpraktijken die door NADO Vlaanderen zijn vastgesteld, zijn in 2020 in totaal 6 dopingpraktijken aanhangig gemaakt die door NADO Vlaanderen buiten een analyse zijn vastgesteld of die zijn vastgesteld door een andere antidopingorganisatie, waarvan:

- 2 dopingpraktijken als gevolg van dopingcontroles die door andere antidopingorganisaties dan NADO Vlaanderen zijn uitgevoerd;
- 4 dopingpraktijken inzake gebruik van verboden stoffen, die door de sporter zelf werden gemeld bij dopingcontrole.

Vastgestelde stoffen of methoden

De gebruikte verboden stoffen bij de 23 analytische vaststellingen zijn volgens de indeling in stofklassen de verschillende producten aangetroffen:

- 7 x anabole androgene steroïden (enkel bij controles in fitness)
- 7 x stimulantia (waarvan 3 onder een geldige TTN)
- 4 x diuretica of maskerende middelen (waarvan 1 gedekt door een geldige TTN)
- 2 x corticosteroiden (waarbij 2 maal vastgesteld is dat de stof via toegelaten toedieningswijze was ingenomen)
- 2 x peptidhormonen, groeifactoren, daaraan verwante substanties en mimetica (waaronder EPO en ander ESA's)
- 1 x cannabis

Meer info en cijfergegevens op onze website www.dopingvrij.vlaanderen